

Sayı: 33-34 / HAZİRAN-ARALIK 2020

# YANSITMA

*Psikopatoloji ve Projektif Testler  
Dergisi*

PROJECTION

*Psychopathology and Projective Tests*

**Perinatalite**

*Perinatality*

# YANSITMA / PROJECTION

Psikopatoloji ve Projektif Testler Dergisi / *Journal of Psychopathology and Projective Tests.*

Sayı 33-34, Haziran-Aralık 2020 / No: 33-34, June-December 2020

Yayın Türü / Yerel Süreli Yayın

Uluslararası Hakemli Dergi

Yılda iki sayı yayınlanır. / *The journal is biannually published*

ISSN / 1305 - 1210

Sahibi / *Owner* Bağlam Yayıncılık San. Tic. A.Ş. adına Hatice Günaydın

Tasarım / *Design* Canan Suner

Sorumlu Yayın Yönetmeni / *Editor in Chief* Tefrika İkiz

33. Sayı Asistanı / *Editorial Assistant* İrem Erdem Atak

Baskı / *Avacı Ofset* (Davutpaşa Cad. İpek İş Merkezi No:6/13 Davutpaşa-Topkapı/İstanbul)

YAYIN KURULU / *Advisory Board*

Müge Akbağ (Doç. Dr., Marmara Üniversitesi)

İrem Atak (Doç.Dr., İstanbul Üniversitesi)

Catherine Azoulay (Prof. Dr., Paris V Üniversitesi)

Marianne Baudin (Psikanalist)

Catherine Chabert (Prof. Dr., Paris V Üniversitesi)

Jean-Yves Chagnon (Prof. Dr. Paris XIII Üniversitesi)

François David-Camps (Dr. Öğretim Üyesi, Lyon 2 Üniversitesi)

Bengi Düşgör (Dr. Öğretim Üyesi, İstanbul Üniversitesi)

Michele Emmanuelli (Prof. Dr. Paris V Üniversitesi)

Odile Hussain (Psikolog)

Levent Kayaalp (Prof. Dr.) Psikiyat- Psikanalist

Vehbi Keser (Psikiyat-Psikanalist)

Elif Koca (Dr. Öğretim Üyesi, Rumeli Üniversitesi)

Françoise Neau (Prof. Dr., Paris V Üniversitesi)

Gökhan Oral (Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi)

Talat Parman (Doç. Dr.) Psikiyat- Psikanalist

Bernard Penod (Psikiyat-Psikanalist)

Marie-Christine Pheulpin (Dr. Öğretim Üyesi, Paris XIII Üniversitesi)

Magali Ravit (Prof. Dr., Lyon 2 Üniversitesi)

Pascal Roman (Prof. Dr., Lausanne Üniversitesi)

Almudena Sanahuja (Prof. Dr., Franche-Comté Üniversitesi)

Elif Yavuz Sever (Dr. Öğretim Üyesi, İstanbul Üniversitesi)

Cennet Şafak Öztürk (Dr. Öğretim Üyesi, Adnan Menderes Üniversitesi)

Tefrika İkiz (Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi)

Raşit Tükel (Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi)

Zehra Karaburçak Ünsal (Psikanalist)

Neslihan Zabcı (Dr. Öğretim Üyesi, Maltepe Üniversitesi)

Benoit Verdon (Prof. Dr., Paris V Üniversitesi)

Dergide yer alan yazı, şekil, tablo ve resimlerin bir bölümü veya tamamı izinsiz kopyalanamaz, ya da basılamaz. Dergiden alıntı yapacak dergi ve kitapların, dergiyi kaynak olarak belirtmesi gereklidir. Yayımlanan yazıların bilimsel ve etik sorumluluğu yazara aittir. *Any of the articles, tables, figures and pictures are not allowed to be copied completely or partially without authorisation. The journals and books which will quote, have to indicate The Journal as a reference. The articles in the journal are in scientific and ethic responsibility of the authors.*

Yazışma Adresi: yansitmadergisi@gmail.com

Abonelik Koşulları: Yurtdışı yıllık (posta ücreti dahil) 40 TL. Yurtdışı yıllık (posta ücreti dahil) 30 Euro.

Banka Hesap No: Garanti Bankası Taksim Şb. TL Hesap No: 6298163 IBAN: TR78 0006 2000 0280 0006 2981 63

Garanti Bankası Taksim Şb. Euro Hesap No: 9092631 IBAN: TR19 0006 2000 0280 0009 0926 31

**BAĞLAM YAYINCILIK** Hobyar Mah. Narlıbahçe Sok. 9/3 34410 Çağabözü-İstanbul Tel: (0212) 513 59 68 Tel/Faks: (0212) 243 17 27 / www.baglam.com

# İÇİNDEKİLER / Contents

**SUNU / 7**

**Presentation**

*Tevfika İkiz – İrem Atak*

**BEBEĞİN DUYGUSAL YAŞAMI / 11**

**The Emotional Life of The Baby**

*Jeanne Magagna / Çeviren / Translated by Neval Sipahi*

**GEBE KALMA SORUNLARI: GEBELİĞİN PSİKOLOJİK / 23  
ÖN KOŞULLARI**

**Problems of Conception: Psychologic Prerequisites of Pregnancy**

*Helene Deutsch / Çeviren / Translated by İbrahim Deniz*

**ANNELİK VE CİNSELLİK / 37**

**Motherhood and Sexuality**

*Helene Deutsch / Çeviren / Translated by İbrahim Deniz*

**EVLİLİK DIŞI ANNELİĞE DAİR PSİKOLOJİK ÇIKARIMLAR / 47**

**Psychological Implications of Unmarried Parenthood**

*Florence Clothier / Çeviren / Translated by Pelşin Ülgen*

**ERGENLİK ÖNCESİ ÇOCUKLARIN SAVAŞ DÖNEMİ PSİKOLOJİLERİ: / 67**

**I. SAVAŞIN KÜÇÜK ÇOCUK VE ANNE ÜZERİNE ETKİLERİ**

**Psychology of Pre-adolescent Children in War Time:**

**I. Psychological Effects of War on the Small Child and Mother**

*Margaret W. Gerard / Çeviren / Translated by Pelşin Ülgen*

**KLİNİK VE BEBEK / 71**

**Clinic and Baby**

*Denis Mellier / Çeviren / Translated by Serra Akaoglu*

**İÇİNDE BÜYÜYEN(LER)E BAKMAK:**

**PERİNATAL DÖNEMDE RUHSALLIĞIN SAYDAMLAŞMASI / 81**

**Looking at Those Growing Inside: Psychic Transparency in Perinatality**

*Gizem Erkay Sala*

**GEBELİKTE IRMAG VE TAT PROTOKOLÜNDE NARSİZM / 87**  
**GÖRÜNÜMLERİ**

**Narcissism in IRMAG and TAT Protocol in Pregnancy**

*Ceren Tabakçioğlu*

**ÇOCUK KATLI KLİNİĞİ / 95**

**The Clinic of Infanticide**

*Mağali Ravit / Çeviren / Translated by Yiğit Aras*

**PERİNATAL DÖNEMDE TEKRARLAYAN DÜŞÜKLERİ OLAN / 109**  
**HASTANIN RUHSAL İŞLEYİŞİNİN PROJEKTİF TESTLERLE**  
**DEĞERLENDİRİLMESİ**

**Evaluation of Psychic Functioning of a Patient who has Reccurring**  
**Miscariages in Perinatal Period with Projective Tests**

*Yeliz Polat - Efsane Ebcim*

**PRENATAL KAYIP SONRASI GEBELİKTE RUHSALLIĞIN / 125**  
**TAT İLE İNCELENMESİ: BİR VAKA ÖRNEĞİ**

**Evaluation of Pregnancy Experience After Prenatal Loss:**  
**A Case Study with TAT**

*Aleyna Çiçek*

**GEBELİĞİN İLK TRİMESTERİNDE NARSİSİSTİK**  
**YATIRIMLARIN PROJEKTİF TESTLERLE İNCELENMESİ / 133**

**Evaluation of the Narcissistic Investments During the First Trimester of Pregnancy**

*Duygu Kaya*

**ANNENİN AŞKI VE NEFRETİ: ANNESEL SALDIRGANLIĞIN / 143**  
**DÜZENLENİŞİ ÜZERİNE BOYLAMSAL BİR OLGU SUNUMU**

**Mother's Love and Hate: A Longitudinal Case Presentation on**  
**Managing Maternal Aggression**

*Özgün Taktakoğlu*

**KADINLIĞIN REDDİ, KÖKLER VE KÖKENSEL KAYA: HERA / 163**

**Rejection of Feminity, Origins and Bedrock: Hera**

*Şeyda Uncu Aydemir*

**SURİYELİ KADIN MÜLTECİLERLE SANAT TERAPİSİ / 173**  
**ÇALIŞMA KİTAPÇIĞI**

**The Manual of Art Therapy Group Work with Syrian Female Refugees**

*Şeniz Pamuk - Funda Akkapulu - Dilay Celasun - Gözde Aybeniz - Deniz Özsoy*

**YAZIM KURALLARI / 195**

**Guide for Authors**

## SUNU

Dünyanın içinden geçtiği bu zorlu süreçte hepimiz bir yandan hayatta kalma mücadelesi verirken diğer yandan da Covid-19 salgını anlamaya ve birlikte düşünmeye devam ediyoruz. Haziran ayında çıkması beklenen sayımızı Aralık dönemi ile birleştirerek iki sayıyı aynı anda yayımlamak durumunda kaldık. Perinatalite konusu önceden seçilmiş olmasına rağmen salgın ile beraber inadına yaşamak ve yeniden tüm bağlarımızı, çevremizi ve kişisel tarihimizi anlamlandırmada merkezine yenidoğan ve ilişkilerini alan bir konunun seçilmesi daha da manidar olmuştur. Bu sayı için en büyük emek ülkemizde psikanalitik açıdan perinatalite konusunun üniversitede araştırma nesnesi olarak çalışılmasına öncü olan meslektaşım İrem Atak'ın olup kendisi konu ile ilgili makaleleri biraraya getirmiş, bu sayıda dergimizin konuk editörü olmuştur. Onun sunu olarak dergimize yazdığı metin ile sizleri baş başa bırakıyorum.

Her kadın belirli bir sayıda yumurta hücresi ile doğar, yıllar içinde bu sayı giderek azalır ve menopoz dönemine gelindiğinde yumurta hücrelerinin tükendiğinden bahsedilmektedir. Doğurganlık temel olarak bu yumurtalığın bir fonksiyonudur ve bu organların işlevlerini kanıtlamaları ancak gebelik ile mümkün olur.

Biliyoruz ki vajina ve rahmin bedeninin içinde olmalarından dolayı görülemez oluşları ve rahmin gebelik anına kadar neredeyse tasarılanamaz oluşu, kadını sürekli duyumsal ve duygusal olarak simgeleştirme uğraşısına götürür. S. Freud (1932), ergenlikte kız ergenin karşılaştığı en engebeli yolun kadınsılık olduğunu söyler. Çünkü, kızın anneden ayrılmasını ve ayrışmasını gerektirir. Anne, küçük kızın kadınsılığının aynasıdır. Esasen, anne olma arzusu, kökenlerini kız çocuğunun daha hayatının ilk yıllarında annesiyle olan ilişkisinden alır. Bazen annelik arzusundaki devamlılık kesintiye de uğrayabilmektedir. Anne olmaya giden yolun, kadının annesiyle olan hem “kadınsı-feminen” hem de “annelik” özdeşimlerden geçtiğini biliyoruz. Ödipal durum öncesi dönemden başlayan bu yol, ödipal yapılanmada, sonrasında da ergenlikteki çözümler ve özdeşimlerle devam eder. Gebelik arzusu, kadının bedeninin kendi annesi gibi çalıştığını narsistik olarak ispat etmek gibi değerlendirilebilirken, annelik arzusu çocukla ilgilenme ve onu yetiştirme durumunu da beraberinde getirir.

Anne olmak kadının kendi annesinden ayrılma fırsatıdır. Kadın kendi rahmini annesinin rahminden ayırır, kendisi birinin annesi olur. Hatta Loewald (1982) bebeği, anne için olan bir geçiş nesnesine benzetir. Nasıl çocuklar için geçiş nesnesi, hem kendisi olan hem olmayan ilk dışsal nesneyse ve çocuğun anneden ayrılma aşamasında önemli bir rolü varsa; bebeği de annenin kendi annesinden ayrılması için adeta bir geçiş nesnesi rolü oynar der.

Aslında çocuk arzusu ne sabittir ne de evrenseldir. Kimileri çocuk ister, kimileri istemez, kimilerinin aklına dahi gelmez. Gebelik ve anne olmaya geçiş, bir kadının psikoseksüel gelişiminin aşamalarından biri olarak da görülmektedir (Benedek, 1959; Bibring, 1959, Pines, 1990). Biyolojik değişimlerin etkisinde, önceki dönemlere ait bilinçli/bilinçdışı çatışmaların ve çözümlerin, düşlemlerin, özdeşimlerin; kısacası kadının ruhsal tarihinin izlerini taşıyan yeni ve ayrı bir dönem...Tıpkı diğer gelişimsel evrelerde de olduğu gibi, fizyolojik ve ruhsal dengelerin değiştiği, kadının yeni ve adaptif yollarla bu dengeyi yeniden kurması gerektiği, ruhsallığın yeniden organize edilmesi gerektiği 'kritik' bir dönem... Blos'un (1980) ayrıntılarıyla vurguladığı şekilde nasıl ergenlik mensturasyonla ve bedensel değişimlerle birlikte gelen, ayrılma bireyleşmenin, preödüpal ve ödüpal çatışmaların yeni bir çözüme ulaştırılması gereken bir kriz dönemi ise, gebelik ve doğum sonrası dönem de benzer bir ruhsal çalışma gerektiren böylesine çalkantılı bir dönemdir.

Perinatalite -Türkçede terim olarak Perinatoloji de kullanılmaktadır- kelime anlamı olarak doğum ve çevresindeki döneme verilen addır. Bu süreç içindeki her sorun perinatalitenin ilgi alanı içine girer. Gebelik süresince annenin ve fetüsün sağlık durumu perinatalitenin ana konusudur. Mümkün olduğunca iyi olarak tanımlanabilecek bir gebelik sürecinin gebelik öncesi dönemden başlaması son derece önemlidir. Perinatal dönem doğumdan sonraki ilk 4 haftalık neonatal dönemi de kapsar. Bu nedenle, yenidoğan uzmanlık alanı ile iç içe olmayı ve birlikte olmayı gerektiren bir süreç olarak düşünülmelidir. Aslında perinatalitenin, tıp bilimleri açısından kadın doğum yanında, çocuk hastalıkları, psikiyatri, genetik, biyokimya, hematoloji, çocuk cerrahisi; ruhsal ve sosyolojik açıdan psikolog ve sosyal hizmet uzmanları gibi geniş bir yelpazede işbirliği yapması kaçınılmazdır. Üstelik perinatalite kuramı, çocuğun benlik gelişiminin ilerlemesi ve çocuğun anneden uzaklaşması sürecini de gözönüne alarak anne-çocuk ilişkisini çocuğun bir yaş dönemine kadar izlenmesini de kapsamaktadır (Ocak 2015).

Gebelik öncesinde, sürecinde ve sonrasında çocuk doğumuyla ilgili bakım, olanak ve diğer durumları kapsayan bir kavram olan "perinatalite" kavramı; gebelik öncesi, gebelik süreci ve sonrasında hastaların risk değerlendirmesi, fetö-maternal, yani fetüs-anne kaynaklı birçok hastalığın doğum öncesinin tanısının konulması, tedavi-takip planlarının yapılması ve gerekirse müdahale uygulanması, riskli veya sorunlu gebeliklerde gebelik sırasında, doğumda ve sonrasında tedavilerinin tamamlanmasını içermektedir (Taşkın, 2005). Gebe kadın ve gelişen fetüsü arasındaki bağ kurma ilişkisi, hem hamilelik süreci hem de doğum sonrası ebeveynlik davranışı ile potansiyel bir bağ içermesi nedeniyle önem taşımaktadır. Bu nedenle de prenatal bağlanma olarak tanımlanan ve doğum öncesi dönemde anne adayının bebeğine yönelik duygularını, bağını ifade eden sürecin gelişimini etkileyen faktörleri irdelemek iyice önem kazanır. Sylvain Missionnier (2018) "yuva yapma" süreci içinde olan fetüs ve "içine yerleştirme" yapılan (yeniden) ebeveyn olanlar arasında prenatal dönemde karşılıklı bağın oluşmasını Sanal Nesne İlişkisi olarak tanımlamaktadır. Annenin içinde büyüyen ve insan olarak doğacak olan çocuk; doğum öncesi sanal bebek ile doğum sonrası gerçek bebeğin kesiştiği noktada varolur. Prenatal dönem boyunca bu ikisinin sürekli bir yüzleşmesi söz konusudur ve bu durum, ebevey-

nin bebeğe dair öngörüsünün hem fizyolojik hem ruhsal gerçeğini oluşturur. Üstelik, bu oluşum, ebeveynler için durağan bir ruhsal durum değildir, aksine dinamik ve fetüsün ilerleyiciliğine ve insan olma durumuna uyumludur.

Perinatal dönem, yeniden ebeveyn olma ve insan olarak doğma durumunda olan bireyin, bilinçli/bilinçdışı, öznel/öznelerarası ruhsal gerçekliğine açılan bir pencere olduğunu iddia etmektedir. Perinatal anne babalık süreci, biyolojik ve ruhsal dönüşümlerin kendine özgü biçimde ilerlediği bir dönemdir. Anne baba olma süreci bireyin yapısında yer alan tipik öğeleri ve ruhsal gerçekliğindeki içeriği ortaya çıkarır. Bu perinatal alanın bebeğin yaşama tutunmasında ve benliğinin gelişiminde oldukça önemli etkileri olduğu kabul edilmektedir. İşte bu yüzden, bu dönemde sürdürülecek olan biyolojik, ruhsal, toplumsal temelli tüm çalışmalar çok anlamlıdır.

\*\*\*

Dergimizin sonraki sayısı “Bağımlılık” üzerine ayrılmış olup makalelerinizi editör@yansitmadergisi.com adresine yollayabilirsiniz.

### Kaynakça

- Benedek, T. (1959) “Parenthood as a Developmental Phase: A Contribution to the Libido Theory”, *Journal of the American Psychoanalytic Association*, Vol. 7 (3), p.389–417.
- Bibring, G.L. (1959) “Some Considerations of the Psychological Processes in Pregnancy”, *Psychoanalytic Study of the Child*, Vol: 14, p.113-121
- Blos, P. (1980) “Modifications in The Traditional Psychoanalytic Theory of Female Adolescent Development”, *Adolescent Psychiatry*, Vol: 8 Chicago, University of Chicago Press, p.8-24.
- Freud, S. (1932) “Female Sexuality”, *The Standard Edition of The Complete Psychological Works of Sigmund Freud*, XXI, 221-243.
- Loewald, E. (1982) “The baby in mother's therapy”, *The Psychoanalytic Study of the Child*, 37, 381-404.
- Missonnier, S. (1980) *Perinatalitenin Ruhsallığı ve Psikanalitik Klinik*, Bağlam Yayınları, İstanbul.
- Ocak, V. (2015) *Türkiyede Perinatoloji Tarihi*, Başka Yerler Yayınları, İstanbul.
- Pines, D. (1990) “Emotional aspects of infertility and its remedies”, *International Journal of Psychoanalysis*, Vol: LXXI, p.561-568.
- Taşkın L. (2005) *Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği*, VII. Baskı, Sistem Ofset, Ankara.

**TEVFİKA İKİZ  
İREM ATAĞ**



# BEBEĞİN DUYGUSAL YAŞAMI

Jeanne Magagna\*

Çeviren: Neval Sipahi

Rahimdeki bebek ile ilgili izlediğimiz filmler, bir bebeğin yalnızca genlerden etkilendiğini, aynı zamanda, anne rahmindeki 9 aylık yaşamı boyunca ebeveynleri arasındaki ilişkiden, ebeveynlerinin zihin ve davranış durumlarından etkilendiğini fark etmemizi sağlar. Rahimdeki bebek deneyimi hikayesini, önleyici ruh sağlığı çalışmalarını tarif etmeden önce açıklayabilirim. Şöyle bir soru soruyorum: “Çocukta ve ailesinde endişeler ve duygusal çatışmalar ortaya çıktığında eğitim sürecinde olan psikologlar ve uzmanlar neden basitçe “işleri düzene sokmaya” çalışanlar olmalıdır?” Ayrıca ebeveynler, anaokulu sonrasında daha terapötik bir okul topluluğu oluşturmak için öğretmenler ve ruh sağlığı uzmanları ile iş birliği içerisinde çalışmak yerine, neden kendi ailelerinin sınırları içerisinde güvenle oturmalı ve çocuklarının okullarında olan mevcut durumu kabul etmelidirler? Zaman kısıtlılığı sebebiyle, saygıyı ve duygusal

---

\* Dr. Jeanne Magagna, bebeklerin kişiliklerinin daha derin yanlarını gözlemlemeleri için insanlara yardım etmeyi amaçlamaktadır. Bu şekilde, bebeklerin daha iyi anlaşılacağını ve ebeveynler ile iş birliği kurulması ve desteklenmeleri sonucunda çocuklara daha iyi ebeveynlik yapılacağını savunur. *Yakın Değişimler, Sessiz Çocuk, Yaratıcılık ve Psikotik Durumlar* adlı kitapların editörlüğünü yapmış olan Dr. Magagna, bebeklerin ve çocukların dikkatli gözlemi, empatik bir şekilde anlaşılmaları ve ebeveynleri ile kurulan iş birliği yoluyla bebeklerin iyi ebeveynsel bakıma sahip olma haklarının kesinleşeceğini göstermektedir. Dr. Jeanne Magagna Londra’da Tavistock Kliniği’nde uzun seneler boyunca eğitim vermiştir. Psikanalizi en iyi öğrenme yolu olarak gören Dr. Magagna, Tavistock Kliniği’nde Çocuk ve Ergen Psikoterapisti (PhD), Aile Psikoterapisti ve Ergen Psikoterapisti olarak gerekli formasyonu almış ve çalışmıştır. Londra’da çocuk, ergen ve aile terapisti ve danışmanı olarak çalışmaya devam eden Dr. Magagna, Avrupa, ABD, Güney Amerika, Avustralya, Türkiye, Rusya ve Tahran’da intihar, kendini yaralama, anoreksiya, bebek gözlemi gibi konularda yayınlar yapmakta, konferanslar vermekte ve eğitimler düzenlemektedir.

Dr. Jeanne Magagna’nın hem ebeveynlere hem de çocuklar ve aileleriyle çalışan uzmanlara yönelik temel olarak bebek gözlemlerinden yola çıkarak yazdığı bu metinde; birçok farklı kaynaktan alıntılara ve örneklere yer verilmiştir. Ülkemizde uzun senelerdir yürütülen bebek gözlemi eğitimlerinde süpervizör olan Dr. Magagna’nın bu yazısı bu eğitimin amaçlarını tanıttığı bir nitelikte olmakla beraber, ruh sağlığı alanında çalışan klinisyenlerin yanı sıra çocuk ve aileleriyle çalışan birçok meslek grubu için bebek gözlemi eğitiminin önemi ile ilgili ışık tutmayı hedeflemektedir. Jeanne Magagna, Bağlam Yayıncılık tarafından basılan *Bebeği Anlamak* adlı kitabın yayına hazırlayanıdır. [çevirenin notu]